

Economia

Finançament universitari

03/05/14 02:00 - CATEDRÀTIC DE BIOQUÍMICA I BIOLOGIA MOLECULAR, DIRECTOR DE L'ESCOLA DE DOCTORAT I VICERECTOR DE POLÍTICA CIENTÍFICA DE LA UB - **ENRIC I. CANELA**

Fa pocs dies vaig tenir l'oportunitat d'assistir a l'acte d'investidura com a doctor *honoris causa* per la Universitat de Barcelona al Dr. Rafael Correa, president de l'Equador. Aquesta concessió està relacionada amb la seva aposta pel disseny de programes educatius destinats a elevar la qualitat en els àmbits de l'educació bàsica, la secundària i els estudis superiors a l'Equador. També per les iniciatives en favor de la ciència i la innovació, com ara els programes de formació i d'atracció de doctors, de formació de professorat, o de creació d'agències de qualitat.

En l'acte de presentació, un dels padrins, el professor Joaquim Prats, gran expert en l'àmbit de l'educació, va parlar de la igualtat d'expectatives, no d'igualtat d'oportunitats. Potser una subtilesa, però que serveix per fer-nos pensar en el sistema educatiu, les seves finalitats i el concepte d'equitat. Pensen i actuen els nostres dirigents en favor d'aquesta igualtat d'expectatives?

Aquests dies també hem pogut escoltar els rectors de les universitats de l'Estat espanyol com deien al ministre d'Educació, Cultura i Esport, responsable d'universitat en el govern espanyol, que no estaven d'acord amb el sistema de beques universitàries.

El govern espanyol va decidir, contra l'opinió de tothom, augmentar l'exigència per obtenir una beca universitària. Deien que això milloraria l'ús dels recursos i que això no atempta contra la igualtat d'oportunitats. Els rectors opinen el contrari, jo també. D'arguments, n'hi ha de tots colors i d'ideologies també.

L'Estat espanyol i, especialment, Catalunya tenen uns preus de matrícula alts, molt alts a Catalunya. Una *rara avis* a Europa, amb un sistema de beques miserable tot i el programa de beques Equitat de la Generalitat.

Els models de finançament de les universitats i de suport als estudiants universitaris podem esquematitzar-lo amb dos eixos, cost de la matrícula i suport als estudiants amb beques i préstecs. Tenim: 1) matrícula gratuïta amb beques i préstecs alts, 2) matrícula gratuïta amb beques i préstecs baixos, 3) matrícula cara amb beques i préstecs alts, i 4) matrícula cara amb beques i préstecs baixos.

La ideologia, la cultura i la tradició condueixen a sistemes diversos. Els Estats Units i Anglaterra tenen el model 3), basat en els préstecs, i això ha portat a un endeutament elevat dels estudiants – graduats que els hipotecarà la vida. Com definia *The Economist*, una bombolla. Catalunya, tot i tenir unes matrícules bastant més barates que les angleses, ha aconseguit acostar-se a la zona 4), poc suport a l'estudiant i matrícules relativament cares.

El govern català argumenta que els estudiants només paguen una quarta part del cost del servei. Jo no hi estic d'acord, crec que és molt més, però ara no ho discutiré. La dificultat per pagar no està relacionada amb la fracció del servei que es paga, sinó amb l'import. La majoria dels països europeus no cobren matrícula. Alguns *länder* alemanys cobraven una petita matrícula i l'han suprimit. Només Turquia, Eslovènia, Hongria, els Països Baixos, Lituània, Anglaterra, Romaniaa, Xipre i Letònia tenen alguns graus, no tots, més cars que nosaltres. Eren gratuïts: Alemanya, Dinamarca, Estònia, Grècia, Malta, Àustria, Finlàndia, Suècia i Noruega.

L'OCDE, en un informe de fa uns anys, deia que tenir un bon sistema de suport financer és important per assegurar un bon rendiment dels estudiants universitaris, però també deia que el tipus d'ajut és crític.

Només el Japó i Corea tenen matrícules molt cares i beques molt escasses, però tenen una cultura absolutament diferent. Els Estats Units i Anglaterra tenen un sistema de beques i, especialment, de préstecs molt potent. No priva d'estudiar, però et pot comprometre el futur amb el retorn dels elevats préstecs.

Un sistema potent.

Jo diria que ara, tret de quatre cacics, que sempre intentaran que la població sigui inculta i depengui d'ells, dubta que una decidida política per disposar d'un potent sistema d'ensenyament universitari, al qual puguin accedir tots els ciutadans amb igualtat d'expectatives és bàsic per al futur de l'economia i el benestar. En un futur, el coneixement serà un dels factors clau de la producció; ja ho és, però ho serà més i per a tot.

Com aconseguir-ho? No hi ha una regla clara i comuna a tots els països. Cultura i ideologia es barregen. Estat del benestar? Matrícules cares? Beques salari? Préstecs a baix interès? Que cadascú es busqui la vida?

Jo sóc partidari de mirar l'entorn i veure el que funciona i el que no, d'intentar copiar bé i no mesclar sistemes. Nosaltres no som com els japonesos i coreans ni tampoc som dels Estats Units, ni, tancant el cercle, som l'Equador. M'agradaria que poguéssim ser com Alemanya, Dinamarca o, si més no, com França.

El valor afegit de l'educació superior és massa gran per al futur del país perquè hipotequem aquest futur per uns recursos efimers.

Investidura com a Doctor Honoris Causa del president d'Equador, Rafael Correa. Foto: JUANMA RAMOS.

El govern espanyol va decidir, contra l'opinió de tothom, augmentar l'exigència per obtenir una beca universitària. Deien que això milloraria l'ús dels recursos i que això no atempta contra la igualtat d'oportunitats. Els rectors opinen el contrari, jo també. D'arguments, n'hi ha de tots colors i d'ideologies també.

L'Estat espanyol i, especialment, Catalunya tenen uns preus de matrícula alts, molt alts a Catalunya. Una 'rara avis' a Europa, amb un sistema de beques miserable tot i el programa de beques Equitat de la Generalitat

Enric I. Canela

Altres articles de l'autor

05/04/2014 **La força de la indústria**

08/03/2014 **El futur dels cursos massius oberts en línia**

Més articles ...

La bombolla de l'ensenyament superior

Als Estats Units el nivell d'endeutament dels graduats, que van demanar préstecs elevats per poder fer la carrera, és molt gran. L'lur deute mitjà és de més de 25.000 dòlars. Els préstecs s'acostumen a retornar quan els ingressos ho permeten, però quan la desocupació és elevada i els salaris són baixos, el problema apareix agreujat. Això mateix comença a passar al Regne Unit.

Darrera actualització (Dissabte, 3 de maig del 2014 02:00)

DESA LA NOTÍCIA A:

Des del **registre** pots veure i gestionar totes les notícies desades i de les que en fas seguiment.